

Gevangeniswezen

Gevangeniswezen

Aan de orde is het **tweeminutendebat Gevangeniswezen (CD d.d. 11/03)**.

De **voorzitter**:

Dan is nu aan de orde het tweeminutendebat Gevangeniswezen. Ik heet de leden van de Kamer van harte welkom. Ik heet de staatssecretaris in vak K van harte welkom. Ik nodig met veel plezier mevrouw Faber uit als eerste spreker. Zij spreekt namens de fractie van de PVV. Gaat uw gang.

Mevrouw **Faber** (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Mijn eerste motie luidt als volgt.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat vrouwen het recht hebben om uitsluitend opgesloten te worden met mensen van het vrouwelijke geslacht;

constaterende dat het in de praktijk voorkomt dat mannen die zich vrouw voelen geplaast worden in een vrouwengevangenis;

verzoekt de regering geen transgender vrouwen in de vrouwengevangenis te plaatsen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Faber.

Zij krijgt nr. 1095 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat politieagenten in uniform deelnemen aan iftars en dat de politieorganisatie zelf iftars organiseert;

overwegende dat dit tegenstrijdig is met het neutraliteitsbeleid van de politie;

verzoekt de regering de politie niet langer deel te laten nemen aan iftars en zelf geen iftars te laten organiseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Faber en Wilders.

Zij krijgt nr. 1096 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er een pilot is gestart waarbij gedetineerden ter vermaak een tablet op cel krijgen;

verzoekt de regering per direct een einde te maken aan deze pilot en tevens gedetineerden geen tablet te verstrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Faber.

Zij krijgt nr. 1097 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat bedreiging, fysiek geweld en chantage door gedetineerden richting gevangenispersoneel ontoelaatbaar is;

van mening dat gedetineerden hiervoor in isolatie geplaatst dienen te worden;

verzoekt de regering in het geval van bedreiging, fysiek geweld en/of chantage door gedetineerden richting gevangenispersoneel, de gedetineerde in isolatie te plaatsen zonder dat de gedetineerde nog langer deel kan nemen aan activiteiten, contact kan hebben met medegedetineerden en bezoek kan ontvangen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Faber.

Zij krijgt nr. 1098 (24587).

Mevrouw **Faber** (PVV):

Ik heb het gehaald in twee minuten!

De **voorzitter**:

Ja. Dat gaf toch aanleiding tot een vraag. U kan even op adem komen. Meneer Sneller, gaat uw gang.

De heer **Sneller** (D66):

Ja, het ging snel. Mevrouw Faber heeft zelf ook gehoord wat ze voorlas. Eentje ging er over de politie in plaats van over gevangenis. Was die ertussendoor geglipt of vond mevrouw Faber die passen bij dit debat?

Mevrouw **Faber** (PVV):

Die is er niet tussendoor geglipt. Ik vind dat die past bij het debat, want bijna 70% van de gedetineerden is een migrant, waarvan een heel groot deel moslim is. De politie komt in de gevangenis voor verhoren en voor overdrachten. Diezelfde politie zit ook gezellig te iftarren.

Dat is helemaal niet neutraal. Het doet afbreuk aan het gezag. En een op de elf gevangenen is een illegale buitenlander.

De voorzitter:

Dank u wel. We gaan luisteren naar mevrouw Dobbe, die spreekt namens de fractie van de SP. Gaat uw gang.

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat gevangenis personeel steeds meer te maken krijgt met gedetineerden met ggz-problematiek;

constaterende dat er een toename van geweld is jegens gevangenis personeel;

overwegende dat het herwaarderen van de functie piw'er bij kan dragen aan het oplossen van de tekorten in het gevangeniswezen;

verzoekt de regering op korte termijn te verkennen, samen met de vakbonden, op welke manier het gevangenis personeel aanspraak kan maken op de toelage bezwarende omstandigheden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Dobbe.

Zij krijgt nr. 1099 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het personeel onder de CAO Rijk, waaronder het gevangenis personeel, momenteel aan het staken is tegen de nullijn;

overwegende dat door het behouden van de nullijn de druk op het gevangenis personeel wordt vergroot, en de situatie al code zwart is;

verzoekt de regering om de voorgestelde nullijn voor rijksambtenaren van tafel te halen, zodat ook het gevangenis personeel een fatsoenlijke loonsverhoging kan krijgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Dobbe.

Zij krijgt nr. 1100 (24587).

Mevrouw **Dobbe** (SP):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar de heer Ellian. Hij spreekt namens de fractie van de VVD. Neem uw tijd, meneer Ellian.

De heer **Ellian** (VVD):

Het past in twee minuten. Dank, voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in diverse penitentiaire inrichtingen tablets worden uitgedeeld;

van mening dat deze ongepaste luxe ontoelaatbare veiligheidsrisico's met zich meebrengt;

verzoekt de regering om binnen drie maanden te stoppen met het uitdelen van tablets in penitentiaire inrichtingen en analoge alternatieven of andere wijzen van versobering te zoeken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ellian.

Zij krijgt nr. 1101 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat bij de begroting JenV 2026 extra middelen voor DJI vrij zijn gemaakt;

verzoekt de regering te bezien of deze middelen bestemd kunnen worden voor het openen van de PI Almere, en de Kamer hierover voor de zomer te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ellian.

Zij krijgt nr. 1102 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat herhaaldelijk zware criminele gedetineerden afgeschaald worden en in lichte(re) regimes worden geplaatst, met alle gevolgen en risico's voor de medewerkers van DJI en de samenleving van dien;

van mening dat zware criminelen zo lang mogelijk in maximale beperkingen moeten zitten, ongeacht tijdsverloop of goed gedrag;

verzoekt de regering om gedetineerden met toezichtsmaatregelen en/of gedetineerden die op de GVM-lijst staan niet af te schalen tot een nieuw beoordelingskader met nieuwe

uitgangspunten is vastgelegd,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ellian.

Zij krijgt nr. 1103 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het recht om te klagen van een gedetineerde over beslissingen van een vestigingsdirecteur een belangrijk recht is;

overwegende dat het beklagrecht totaal de spuigaten uit loopt omdat gedetineerden het beklagrecht misbruiken door over elke beslissing van een directeur, zelfs over futiliteiten, te klagen;

verzoekt de regering om de mogelijkheden om te klagen voor gedetineerden te beperken, door bijvoorbeeld de reikwijdte van het klachtrecht te beperken en/of een griffierecht in te voeren en/of een hogere ontvankelijkheidsdrempel te hanteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ellian.

Zij krijgt nr. 1104 (24587).

De heer **Ellian** (VVD):

Nou, dat viel mee, hè.

De voorzitter:

Het was binnen de tijd en verstaanbaar. Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Straatman, die spreekt namens het CDA.

Mevrouw **Straatman** (CDA):

Dank u wel, voorzitter. Van het CDA nog één vraag en een motie. De vraag gaat over de pilot met de tablets als vervanging van een deel van het dagprogramma. Voor het CDA is het van groot belang dat we zo veel mogelijk capaciteit vrijspelen op een zo efficiënt mogelijke manier. Dat kan, indien noodzakelijk, via een pilot met tablets, maar dan wel met een zo sober mogelijke invulling van het aanbod. Daarom heb ik nog de volgende vragen aan de staatssecretaris. Kan zij bevestigen dat het huidige aanbod op de tablets beperkt blijft tot het wettelijke minimum dat nodig is ter vervanging van een deel van het dagprogramma? Als dat niet het geval is, is zij dan bereid om toe te zeggen dat dit aanbod ook gedurende de pilot per direct alsnog wordt beperkt tot het minimum?

Voorzitter. Het CDA maakt zich daarnaast grote zorgen over de grote voorraad zelfmelders en arrestanten. Zonder direct zicht op vergroting van de detentiecapaciteit moeten we namelijk rekening houden met verjaringsvraagstukken. Straffeloosheid kan echter nooit een oplossing zijn. Daarom de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het gevangeniswezen kampt met een structureel tekort aan detentiecapaciteit, waardoor noodmaatregelen in het gevangeniswezen getroffen zijn, waaronder de arrestantenmaatregel en het beperkt oproepen van zelfmelders;

constaterende dat de voorraad arrestanten en zelfmelders fors is opgelopen;

constaterende dat hierdoor op termijn het risico bestaat dat opgelegde straffen van arrestanten en zelfmelders verjaren voordat deze ten uitvoer kunnen worden gelegd;

overwegende dat het van groot belang is voor de geloofwaardigheid van de rechtsstaat dat getroffen noodmaatregelen niet tot straffeloosheid leiden en opgelegde straffen daadwerkelijk worden uitgevoerd;

overwegende dat voor deze groep veroordeelden elektronische detentie mogelijk kan bijdragen aan het uitvoeren van straffen wanneer detentiecapaciteit tijdelijk ontbreekt;

verzoekt de regering te onderzoeken of en hoe elektronische detentie als executiemodaliteit kan worden ingezet voor zelfmelders en arrestanten indien een reëel risico dreigt van verjaring van straffen, en de Kamer hierover zo spoedig mogelijk te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Straatman, Sneller, Struijs en Dobbe.

Zij krijgt nr. 1105 (24587).

Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar de heer Struijs. Hij spreekt namens de fractie van 50PLUS. Gaat uw gang, meneer Struijs.

De heer Struijs (50PLUS):

Dank, voorzitter. 50PLUS heeft de laatste weken intensief gesproken met Slachtofferhulp, de reclassering en mensen uit het gevangeniswezen. Daarom dien ik bewust geen motie in, maar heb ik wel wat verzoeken. Ik heb namelijk wel nieuwe inzichten gekregen. Als het gevangeniswezen spreekt over code zwart, dan is dat ook code zwart. Ze hebben zelf tal van initiatieven genomen om de boel draaiende te houden, maar het is wel dobberen. Het gaat zeker nog twee tot drie jaar duren eerdat er een beetje licht in de tunnel komt. Ik verzoek de minister om met de partners toch nog meer naar creatieve oplossingen te kijken om te komen tot een aanvaardbare regime, waarbij met name de rol van de slachtoffers en vergelding altijd een plaats krijgen.

Ik heb nog een tweede verzoek aan de minister. Ik heb een intensief gesprek gehad met de reclassering en meerdere partners daarbinnen. Zij hebben tal van oplossingen die misschien al zijn aangereikt of binnenkort aangereikt worden. Zou de minister ons in de eerstvolgende brief kunnen informeren over de suggesties die de reclassering heeft gedaan om het hele product van het gevangeniswezen draaiende te houden? Wat voor ideeën zijn er nog meer? Het OM heeft aangegeven binnenkort weer met een seponeringslijst te komen als gevolg van de krapte. We merken dus echt dat we de boel heel erg onder water hebben gezet. Hoe komen we met allerlei noodmaatregelen, zo creatief mogelijk, de komende twee tot drie jaar door binnen het gevangeniswezen? 50PLUS gaat vooral de moties steunen die erop gericht zijn om door deze tijd heen te komen, maar 50PLUS houdt in het achterhoofd dat vergelding

een belangrijke plek moet hebben.

Dat waren mijn verzoeken. Ik dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan gaan we nu luisteren naar mevrouw Abdi. Zij spreekt namens de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Mevrouw **Abdi** (GroenLinks-PvdA):

Dank u, voorzitter. We hebben een heel goed debat gehad, vond ik. Complimenten dus ook aan de staatssecretaris voor haar antwoorden! Ik wens haar heel veel succes met het actieplan. Ik heb twee vragen.

In de eerste plaats wil ik vragen hoe het staat met het huidige personeelstekort. Kan de staatssecretaris daar een update over geven? Ten tweede heb ik een vraag over de verjaring. Ik deel de zorgen van collega Straatman daarover. Kan de staatssecretaris daar ook nader op ingaan?

Verder heb ik twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat seksueel grensoverschrijdend gedrag en sociale onveiligheid structurele problemen zijn in vrouwengevangenissen;

van mening dat cultuurverandering in vrouwendetentie noodzakelijk is om de veiligheid en gezondheid van gedetineerden en detentiepersoneel te helpen waarborgen;

verzoekt de regering om vóór de zomer de Kamer te informeren hoe aanbevelingen worden uitgevoerd, zoals het beter beschermen van gedetineerden, het in gebruik nemen van bodyscans, het intensiveren van trainingen en het bespreekbaar maken van sociale veiligheid in detentie, en daarvoor een tijdpad op te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Abdi.

Zij krijgt nr. 1106 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

van mening dat het wenselijk is om de specifieke omstandigheden waaronder DJI-personeel zijn werkzaamheden verricht, te verdisconteren in de cao-afspraken;

verzoekt de regering om te onderzoeken of en, zo ja, hoe een afzonderlijke cao voor het gevangeniswezen kan bijdragen aan het behoud van DJI-personeel en het werven van nieuwe DJI-collega's, en de Kamer hierover te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Abdi, Straatman en Ellian.

Zij krijgt nr. 1107 (24587).

Mevrouw **Abdi** (GroenLinks-PvdA):

Dat was het.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar de heer Sneller. Hij spreekt namens de fractie van D66. Gaat uw gang.

De heer **Sneller** (D66):

Dank, voorzitter. Al veel te lang spreken we de afgelopen jaren over de overvolle gevangenissen en de noodzakelijke lapmiddelen, terwijl zicht op een structurele oplossing ontbreekt. Veroordeelden lopen vrij rond, omdat ze de cel niet in kunnen of omdat ze eerder worden vrijgelaten. Dit is een risico voor onze rechtsstaat. Een straf die niet kan worden uitgevoerd zoals opgelegd, tast immers het gezag van de rechter aan. Bovendien is deze situatie slecht voor slachtoffers, voor wie het onrechtvaardig is, slecht voor het personeel, dat onder te grote druk moet werken, en slecht voor de veiligheid van onze samenleving. Wat ons betreft moeten we dan ook zo snel mogelijk voorbij de noodmaatregelen. Naast dat geschuif met capaciteit en incidentele oplossingen — ook al zijn dat creatieve oplossingen, zeg ik tegen collega Struijs — hoe nodig en urgent die ook zijn, moeten we toewerken naar een plan met oplossingen voor de lange termijn, door de capaciteit uit te breiden, door te zorgen dat DJI-medewerkers weer een normaal perspectief krijgen, maar ook door effectievere en slimmere strafmaatregelen, die niet alleen een positieve invloed kunnen hebben op de drukte in de gevangenissen maar ook op het risico dat mensen opnieuw in de fout gaan. Denk bijvoorbeeld aan het benutten van de mogelijkheden van elektronische detentie en het Penitentiair Programma. Daarmee moeten we aan de bak.

Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan gaan we tot slot luisteren naar de heer Eerdmans, die spreekt namens de fractie van JA21.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Voorzitter, dank. In het debat heb ik aandacht gevraagd voor creatieve oplossingen voor het cellentekort. Ik zou graag in de volgende voortgangsbrief zien hoe het gaat met het onderzoek naar de ons omringende landen, de landen in Europa of daarbuiten waarmee gesproken wordt om misschien daar capaciteit te krijgen. Welke landen zijn er in beeld? Waarom voldoen ze wel of niet?

Dan heb ik nog drie moties, voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het amendement-Coenradie c.s. voor 2026 10 miljoen en vanaf 2027 structureel 50 miljoen per jaar beschikbaar stelt voor extra capaciteit bij DJI;

verzoekt de regering om vóór het zomerreces met een concreet en uitgewerkt plan te komen voor de besteding van deze middelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 1108 (24587).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er de komende jaren renovaties en uitbreidingen van (nood)cellen worden verwacht;

constaterende dat meerpersoonscellen goedkoper en efficiënter zijn dan eenpersoonscellen;

verzoekt het kabinet bij renovaties en uitbreidingen van (nood)gevangenis volop in te zetten op de realisatie van zo veel mogelijk mpc's,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 1109 (24587).

De heer **Eerdmans** (JA21):

Dan de laatste.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

spreekt uit dat de enkelband geen vervanging van een gevangenisstraf mag zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Eerdmans.

Zij krijgt nr. 1110 (24587).

De heer **Eerdmans** (JA21):

Dank je wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van deze termijn van de Kamer. De staatssecretaris heeft aangegeven tien minuten nodig te hebben voor de appreciatie van de ingediende moties en de beantwoording van de gestelde vragen. Ik schors voor tien minuten.

De vergadering wordt van 10.29 uur tot 10.40 uur geschorst.

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Gevangeniswezen. Wij zijn

toegekomen aan de appreciatie van de ingediende moties en de beantwoording van de openstaande vragen. Ik geef daartoe graag de staatssecretaris het woord. Gaat uw gang.

Staatssecretaris Van Bruggen:

Dank u wel, voorzitter. Ik begin graag met de beantwoording van enkele vragen die gesteld zijn, ook om straks in de duiding van de moties daarnaar terug te kunnen verwijzen.

Ik begin met de vraag van mevrouw Straatman van het CDA, namelijk: kan toegezegd worden dat er een wettelijk minimum is aan het aanbod op de tablets? Dit raakt precies aan het punt waar ook in een aantal moties naar gevraagd is. DJI maakt nu de inschatting dat datgene wat gedurende de pilot op de tablets staat, het huidige aanbod, voldoet aan de minimale eisen om tegemoet te komen aan wat het alternatief zou zijn, namelijk niet het dagprogramma afdraaien. Dat is ook de inschatting die we nu maken richting de RSJ. Wat ik wel zie, is dat e-learning een toevoeging zou kunnen zijn. Gedurende de pilot wil ik daar best de ruimte voor zoeken voor DJI. Maar het belangrijkste is dat wanneer de gedetineerden niet gecompenseerd worden voor het dagprogramma en er ook geen tablets worden uitgereikt als volwaardig alternatief voor het dagprogramma, zij achter de deur worden geplaatst. Dat betekent geen personeel. De situatie is dan — ik ga er toch maar even iets uitgebreider op door — dat er gewoon afdelingen gesloten moeten worden. Dat is de situatie. Ik zou heel graag de ruimte hebben om de pilot af te draaien, om vervolgens richting de zomer met de Kamer in gesprek te gaan over de evaluatie. Op dat moment kunnen we het ook hebben over de inhoud van het aanbod in de pilot.

De voorzitter:

Dat geeft aanleiding tot vragen. Volgens mij was mevrouw Faber de eerste. Gaat uw gang.

Mevrouw Faber (PVV):

Mijn vraag aan de staatssecretaris is: is er nog ruimte tussen het dagprogramma dat we nu hebben en het minimale dagprogramma dat moet worden aangeboden? Mijn tweede vraag is of er ook softporno staat op de tablets die het dagprogramma vervangen.

Staatssecretaris Van Bruggen:

Om te beginnen met dat laatste: er staat geen softporno op de tablet. Dat vind ik een heel belangrijke opmerking om te maken, omdat dit anders een eigen leven gaat leiden. De inschatting die nu door DJI wordt gemaakt, is dat het aanbod op de tablets de minimale vereiste is die je moet hebben om dit aanbod een volwaardig alternatief te laten zijn.

De voorzitter:

De heer Ellian. Mevrouw Faber, als u iets wilt zeggen, kunt u ook met uw voet het pedaal van de microfoon indrukken.

Mevrouw Faber (PVV):

Excuus, voorzitter. Ik had ook nog de vraag gesteld of er nog ruimte zit tussen het dagprogramma dat nu wordt aangeboden en het minimale dagprogramma dat moet worden aangeboden.

Staatssecretaris Van Bruggen:

De inschatting van DJI — dat is dus ook mijn inschatting nu — is dat die er niet is. Ik wil wel in gesprek gaan om te kijken of het lukt om er misschien nog wat e-learnings aan toe te voegen. Het aanbod dat erop staat is daadwerkelijk het minimum. Er zit geen ruimte tussen het huidige dagprogramma en het minimale dagprogramma.

De heer Ellian (VVD):

Ik denk dat wij allemaal dezelfde vragen hebben.

De **voorzitter**:

Dan kunt u ook samenwerken.

De heer **Ellian** (VVD):

We doen een poging! Ik begrijp het gewoon oprecht niet, en ik denk dat ik niet de enige ben. Volgens artikel 49 van de Pbw moet je als gedetineerde elke dag kunnen luchten en heb je recht op zes uur recreatie in de week. Dat is het wettelijk minimum. Dat moeten we bieden. Ik neem aan dat we dat ook doen, want daartoe zijn we rechtens verplicht. Al het andere is niet nodig. Waarom is een tablet een vervanging, terwijl je ook tv kunt kijken of een boek kunt lezen? In alle eerlijkheid ontgaat mij dit volledig.

De **voorzitter**:

Ik ga dit wel een beetje inkaderen. Het commissiedebat is hier ook over gegaan, dus we gaan dat niet opnieuw doen. Ik geef de staatssecretaris de gelegenheid om antwoord te geven op deze vraag en dan wil ik graag verder met de overige vragen en de appreciatie van de moties. Gaat uw gang.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

De inschatting is: als je geen dagprogramma draait voor de gedetineerden —daar heb je met elkaar afspraken over gemaakt ten aanzien van een minimumaantal uren per week — heb je daar een alternatief voor in te vullen. Die afspraken wil ik gestand doen gedurende de pilot. Als de pilot is afgelopen en we deze gaan evalueren, ga ik heel graag met de Kamer in gesprek over wat er als alternatief voor een dagprogramma moet worden aangeboden. Als ten principale het gesprek gevoerd moet worden over wat er wel en niet in de Pbw staat, ben ik daartoe op dat moment van harte bereid.

De **voorzitter**:

Mevrouw **Straatman**, één vraag.

Mevrouw **Straatman** (CDA):

Nog één laatste vraag op dit punt. Ik denk dat alle collega's met hetzelfde punt struggelen. We willen allemaal niet dat die 100 plekken niet bezet worden, maar de discussie blijft wat nou het wettelijk minimum van dat dagprogramma is. Mijn heel concrete vraag is: waarop is de inschatting gebaseerd dat dit het minimum is? Volgt dat uit de wet, uit beleid, of is het een inschatting? Ik kan dat niet beoordelen. Dat maakt het heel ingewikkeld, vind ik.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Dat volgt uit de wet.

De **voorzitter**:

Gaat u verder met de beantwoording van overige vragen of met de appreciatie van de moties.

De heer **Ellian** (VVD):

Sorry, voorzitter. Even één dingetje. Ik heb een punt van orde. Dit laat ik niet gebeuren. Ik heb die wetsbepaling bij me. We kunnen met elkaar van mening verschillen over allerlei zaken, maar wat de staatssecretaris nu zegt, staat niet in de wet. Ik kan artikel 49 van de Pbw voorlezen. Dit zouden we zo niet moeten doen. Dit is niet helemaal een punt van orde; het is meer een persoonlijk feit dat er in de wet iets anders staat.

De **voorzitter**:

We gaan het artikel niet voorlezen. Ik kijk nog even naar de staatssecretaris. Anders gaan we verder met de vragen die er nog liggen.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Laten we verdergaan. Het gaat mij erom dat de uitwerking van de Penitentiaire beginselenwet uiteindelijk in beleid landt. Oké, daar vinden we elkaar. Waar het om gaat, is dat we zeggen: in Nederland hebben we voor gedetineerden een dagprogramma; zodra daar niet aan wordt voldaan, hebben we het over de uitwerking die we als alternatief aanbieden. Daar zijn de tablets nu beschikbaar voor gesteld in een pilot. In dit geval lijkt dat toereikend, sober en doelmatig te zijn. Als uit de pilot blijkt dat dat niet zo is, gaan we daarover in gesprek.

De voorzitter:

Gaat u verder met de appreciatie van de ingediende moties.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Dank u wel. Ik heb nog vragen te beantwoorden. In ieder geval was er een verzoek van de heer Struijs over de creatieve oplossingen in code zwart. Het is belangrijk om steeds te kijken naar die creatieve oplossingen en daarin zeker ook mee te nemen wat er in de gesprekken met de reclassering naar voren komt. Mijn hart gaat er ook naar uit om dat te doen. Voor het zomerreces stuur ik de Kamer graag het actieplan, waar ik ook wat vaker op terug zal komen. Hierin wordt ook ingegaan op hoe de rol van de reclassering bijvoorbeeld wordt vormgegeven.

Dan is er nog een vraag van de heer Eerdmans van JA21, over de verkenning van de capaciteit in het buitenland. Ik wil graag toezeggen dat ik daar bij de volgende voortgangsrapportage op terugkom, want we hebben die verkenning inderdaad gedaan.

Dan de motie op stuk nr. 1095 van het lid Faber, over de rechten van transgendervrouwen. Ik vind het belangrijk dat DJI maatwerk kan leveren, juist in het kader van de veiligheid en dus ook bij het plaatsen van transgenders. Ik zal deze motie dus ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1095 wordt ontraden. Mevrouw Abdi, ik wil vanwege de tijd eigenlijk voorstellen dat we alleen vragen stellen over eigen ingediende moties.

Mevrouw **Abdi** (GroenLinks-PvdA):

Maar daar gaat het niet over, voorzitter. Ik heb een vraag gesteld over of er door de staatssecretaris een stand van zaken gegeven kan worden over de personeelstekorten. Ik had ook een vraag gesteld over hoe zij aankijkt tegen die verjaring. Ik wil eigenlijk antwoord op die vragen. Daarom liep ik naar de interruptiemicrofoon.

De voorzitter:

Oké. Laten we het met elkaar een beetje vriendelijk houden. Wil de staatssecretaris die vragen eerst beantwoorden of gaan we nu verder met de appreciatie van de moties en doen we daarna de beantwoording van de resterende vragen?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Ik zal de vragen beantwoorden. Mijn excuses aan mevrouw Abdi, want die zijn dan gewoon niet naar voren gekomen in dit lijstje. Ik had die zelf wel opgeschreven. Ik haal het heel even terug, mevrouw Abdi. U had twee vragen gesteld. De belangrijkste ging over de beloning van de PIW'er? Nee? O, excuus.

De voorzitter:

Ik stel voor dat we eerst even de moties afhandelen. Dan hebben we daarna wellicht nog even wat headspace om op deze te vragen terug te komen. Mevrouw Abdi heeft namelijk gewoon recht op antwoorden op de gestelde vragen. We doen dan eerst even de moties. We zijn bij de motie op stuk nr. 1096.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Ook goed. Mijn excuus. Ik hecht nogal aan de volgorde van mijn stukken. Ik zal dus mijn uiterste best doen.

Dan de motie op stuk nr. 1096 van de leden Faber en Wilders, over de politieagenten die in uniform deelnemen aan de iftars. Die is ontraden; dat lijkt me een ander debat.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1096 wordt ontraden. De motie op stuk nr. 1097.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

De motie op stuk nr. 1097 constateert dat er een pilot is gestart waarbij gedetineerden ter vermaak een tablet op de cel krijgen. Daar heb ik net volgens mij voldoende over gezegd. Die wil ik ontraden.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1097 wordt ontraden. De motie op stuk nr. 1098.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Dan hebben we motie op stuk nr. 1098, ook van het lid Faber, over gedetineerden die in isolatie worden geplaatst nadat ze al dan niet gestraft worden voor bedreiging van personeel. Ik ontraad de motie. Er wordt namelijk passend opgetreden tegen gedetineerden die problemen veroorzaken. Die worden als het nodig is ook in de isoleercel geplaatst.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1098 wordt ontraden.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

De motie op stuk nr. 1099. Mevrouw Dobbe had gevraagd naar de omstandigheden van de PIW'ers. Die motie wordt ook ontraden. Ze verrichten inderdaad zwaar werk. Ik kan het niet anders zeggen. Dat valt onder de CAO Rijk. Daarover heb ik onlangs in het debat op 11 maart gezegd dat ik daar onderzoek naar laat doen. Daar zal ik dit ook in meenemen.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1099 wordt ontraden.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Dan de motie op stuk nr. 1100, over de nullijn voor rijksambtenaren. Die motie moet ik ook ontraden. Dat valt onder de CAO Rijk. Wat ik daarover heb gezegd, is duidelijk.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1100 wordt ontraden.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

De motie op stuk nr. 1101 van de heer Ellian gaat over de ontoelaatbare veiligheidsrisico's van ongepaste luxe, ook weer ten aanzien van de tablets. Daarover wordt gezegd: de inzet van tablets moet stoppen. Ik heb net gezegd dat ik in ieder geval voor de zomer met een evaluatie kom. Deze motie roept op binnen drie maanden te stoppen. Dat gaat elkaar dan wellicht net niet goed treffen. De motie is ontijdig, maar ik zou 'm zo willen lezen dat het belangrijk is om het te hebben over de inzet van de tablets na de pilot. Dan zou ik 'm oordeel Kamer geven, maar dan kijk ik ook even of het zo geapprecieerd kan worden door de indiener.

De **voorzitter**:

Ik kijk ook naar de indiener. Ik nodig u van harte uit om even naar de microfoon te komen. Gaat uw gang.

De heer **Ellian** (VVD):

De indiener is abuis. Wat wordt mij nu gevraagd? De staatssecretaris zegt: als ik het zo mag lezen ...

De **voorzitter**:

Ik heb net begrepen dat u verzoekt om iets binnen drie maanden te doen. De staatssecretaris heeft volgens mij net iets meer tijd nodig. Wellicht kunt u elkaar vinden op het tijdsvlak of op de duiding die de staatssecretaris net gaf over of ze het later in de tijd weg kan zetten.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Voor de zomer komt de evaluatie van de pilots. Dan wil je dat daar natuurlijk juist in meenemen. U vraagt hier om binnen drie maanden een besluit te nemen. Dat raakt elkaar mogelijk wel, mogelijk niet. Ik zou dus zeggen: de motie is nu ontijdig. Ik ga er nu, gedurende de pilot, niet mee stoppen, maar het is wel belangrijk dat als we na de pilot tot de conclusie komen dat het niet het gewenste effect zou hebben of niet nodig zou zijn, er een hele andere afweging is. Vandaar dat ik deze motie nu het oordeel ontijdig zou geven.

De **voorzitter**:

Ik kan ook nog aan de heer Ellian het voorstel doen of hij de motie aan wil houden.

De heer **Ellian** (VVD):

Ik denk er nog even over, maar ik begrijp dat de appreciatie voor nu staat.

De **voorzitter**:

De appreciatie is dan nu ontijdig en de heer Ellian gaat er nog even over nadenken.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Dan de motie op stuk nr. 1102, ook van de heer Ellian. Die verzoekt de regering te bezien of deze middelen bestemd kunnen worden voor het openen van de PI Almere. Deze motie geef ik graag oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1102 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

De motie op stuk nr. 1103 gaat over het verzoek aan de regering om gedetineerden met toezichtsmaatregelen die op de GVM-lijst staan niet af te schalen tot een nieuw beoordelingskader. Ik ontraad deze motie. Ik snap heel goed dat er zorgen over kunnen zijn. Een eventuele afschaling naar een lichter regime gebeurt echt zeer zorgvuldig, op basis van concrete, betrouwbare, actuele informatie van politie, het Openbaar Ministerie en de DJI.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1103 wordt ontraden.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

De motie op stuk 1104 gaat over het beperken van de mogelijkheden om te klagen. Het beklagrecht is een recht van gedetineerden. Het is een belangrijk middel voor hun rechtsbescherming. Tegelijkertijd hoor en zie ik ook wat de heer Ellian hiermee vraagt. De RSJ kijkt dit jaar naar het beklagrecht. Dat advies wacht ik graag af. Als het advies

aanleiding geeft tot een mogelijke beperking van het beklagrecht, ga ik hierover in gesprek met uw Kamer. Ik ontraad de motie dus voor nu.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1104 wordt ontraden.

Staatssecretaris Van Bruggen:

Dan de motie op stuk nr. 1105. Die is van mevrouw Straatman, de heer Sneller, de heer Struijs en mevrouw Dobbe. Die kan ik oordeel Kamer geven. Die gaat over de elektronische detentie als executiemodaliteit.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1105 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris Van Bruggen:

Dan de motie op stuk nr. 1106 van mevrouw Abdi waarin het gaat over seksueel grensoverschrijdend gedrag en sociale onveiligheid, een structureel probleem in vrouwengevangnissen. Ik geef de motie oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1106 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris Van Bruggen:

Op de motie op stuk nr. 1107, die gaat over de aparte cao van DJI-personeel, heb ik "overnemen" staan. Daar heb ik inderdaad ook in het debat een toezeggingen over gedaan, dus die neem ik over.

De voorzitter:

Ik begrijp dat de motie overgenomen kan worden.

De motie-Abdi c.s. (24587, nr. 1107) is overgenomen.

Staatssecretaris Van Bruggen:

De motie op stuk nr. 1108 van het lid Eerdmans gaat over het amendement-Coenradie en vraagt om te kijken wat we kunnen doen met de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor dit en volgend jaar. Ik neem dat heel graag mee in alle brede afwegingen die ik doe in het actieplan gevangnissen, dus ik wil deze motie ook heel graag oordeel Kamer laten.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1108 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris Van Bruggen:

Dan de motie op stuk nr. 1009 om de mpc's, de meerpersoonscellen, te onderzoeken en maximaal in te zetten. Mijn voorganger heeft al toegezegd om bij renovaties van gevangnissen het creëren van meerpersoonscellen ook echt mee te nemen. De toezegging staat nog steeds. De DJI zet alles op alles om zo veel mogelijk mensen ook meerpersoons te kunnen plaatsen. Deze motie geef ik dus ook oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1109 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris Van Bruggen:

Dan de motie op stuk nr. 1110.

De voorzitter:

Dat is een spreekt-uitmotie. Die hoeft u niet te appreciëren. Er staan nog twee vragen van mevrouw Abdi open.

Staatssecretaris Van Bruggen:

De continue inspanningen zijn erop gericht geweest om juist niet in die situatie te komen. Tegelijkertijd gaat het over 130 plaatsen uit de sterkte, dus we zetten alles op alles om te voorkomen dat je juist ook daar de tablets voor nodig hebt. Tegelijkertijd zien we dat het feitelijk heel snel over heel veel plekken gaat. De tweede vraag die gesteld is gaat over de verjaring. De keten spant zich in om zaken die verjaren met voorrang te plaatsen.

Mevrouw **Abdi** (GroenLinks-PvdA):

Dit was geen antwoord op mijn vraag. Mijn vraag was: kunt u een actueel beeld geven van hoe het staat met het personeelstekort binnen DJI? Als dat overzicht geven niet nu mondeling lukt, dan vind ik het prima als dat schriftelijk gebeurt.

Staatssecretaris Van Bruggen:

Dat zeg ik graag toe. Ik heb daar wel een beeld van, maar het lijkt me goed om dat schriftelijk even te bevestigen.

De voorzitter:

Dan kijk ik even naar de leden van de Kamer. Wij zijn aan het einde van dit tweeminutendebat gekomen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

We stemmen over alle ingediende moties op dinsdag 7 april, behalve over de motie op stuk nr. 1107, die overgenomen is.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.